

NOTA

Betreft: **Samenvattend verslag van de plenaire zitting**
- Brussel, 11/12 juli 2002¹

I Opening van de zitting

1. De voorzitter opende de zitting en wenste mevrouw Palacio namens de Conventie geluk met haar benoeming tot minister van Buitenlandse Zaken van Spanje, en de heer Zaplana met zijn benoeming tot minister van Sociale Zaken. De heren Lequiller, Carey en Floch werden welkom geheten als nieuwe leden.
2. De voorzitter wees de Conventie erop dat de zitting van juli de overgang van de "luisterfase" naar de "studiefase" is. De eerste zes werkgroepen bestuderen momenteel specifieke vraagstukken die in de eerste plenaire zittingen aan de orde zijn gesteld. Zij zullen aanbevelingen doen of opties voorstellen die in het najaar door de Conventie besproken zullen worden. Ze hebben goede vorderingen gemaakt, hoewel het aantal deelnemers in enkele gevallen teleurstellend was. Volgens het Praesidium moeten er nog vier werkgroepen opgericht worden. Voor het thema van de totstandbrenging van een ruimte van vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid heeft het Praesidium overeenstemming bereikt over een ontwerp-mandaat met de belangrijkste aspecten die in de plenaire zitting van mei besproken zijn (zie doc. CONV 179/02). Het Praesidium vindt dat er een werkgroep voor de vereenvoudiging van wetgevingsprocedures opgericht moet worden om de kwesties te behandelen die tijdens de plenaire besprekingen aan de orde zijn gesteld. Volgens het Praesidium moeten er ook werkgroepen worden opgericht voor buitenlands beleid en defensiebeleid. De mandaten daarvoor zullen in het licht van het plenaire debat worden opgesteld en verspreid worden zodra het Praesidium de gelegenheid heeft gehad zich over het resultaat van de besprekingen te buigen. De leden van de Conventie zal verzocht worden zich voor één van die vier groepen aan te melden, zodra het mandaat ervan is opgesteld.

¹ De volledige notulen van de plenaire zitting staan op de website www.european-convention.eu.int

Het werk begint in september, zodat in oktober of november opties voorgelegd kunnen worden. De Conventie zal dan over tien reeksen bouwstenen beschikken waarmee ze aan de derde fase van haar werk kan beginnen: daarin worden voorstellen voor wetteksten bestudeerd.

3. De voorzitter informeerde de Conventie over het najaarsprogramma. Ten eerste wil het Praesidium op 12/13 september een debat houden over de vereenvoudiging van de wetgevingsprocedures op basis van een nota van het secretariaat die vóór het zomerreces verspreid zal worden, zodat er een basis voor een nieuwe werkgroep kan worden gelegd. Ten tweede zal het verslag van de Werkgroep Subsidiariteit tijdig gereed zijn en in de plenaire zitting van 3/4 oktober besproken kunnen worden. Ten derde ontvangt de Conventie medio oktober de verslagen van de twee werkgroepen die zich buigen over Handvest en Rechtspersoonlijkheid (beide rechtstreeks van belang voor de toekomstige structuur van het Verdrag). Op grond daarvan kan het Praesidium de Conventie eind oktober voorstellen doen voor een eerste schets van de nieuwe Verdragsstructuur. Die moet het skelet vormen waarin de bouwstenen van de werkgroepen ingepast worden, ervan uitgaande dat de Conventie met die bouwstenen akkoord gaat. In december of januari volgt dan een nieuwe, aanzienlijk aangevulde versie van het Verdrag die als basis dient voor de derde fase van de werkzaamheden van de Conventie, de zgn. onderhandelingsfase.

II Extern optreden van de EU: algemeen debat

4. De voorzitter opende de discussie over het extern optreden van de EU met een verwijzing naar de discussienota (doc. CONV 161/02) die het secretariaat van de Conventie opgesteld had.
5. De leden van de Conventie waren het erover eens dat de EU op het internationale podium een sterke, effectieve en efficiënte speler moet zijn. Velen vonden dat haar prestaties op dat gebied tot dusver niet aan de verwachtingen beantwoordden, vooral gelet op haar economische en financiële gewicht. Verschillende leden onderstreepten dat het door de uitdagingen van de globalisatie nog belangrijker is dat de Unie die rol vervult. Alleen een sterke, eensgezinde Unie kan de internationale ontwikkelingen beïnvloeden en de Europese belangen effectief behartigen.

6. Velen benadrukten dat de waarden die de kern van de Unie vormen, op zich een reden zijn om wereldwijd een grotere rol te spelen, en dat die waarden het extern beleid van de Unie moeten ondersteunen en inspireren. Verscheidene leden wezen er ook op dat de grondbeginselen van het VN-Handvest geëerbiedigd moeten worden.

Eenvormig of gemeenschappelijk beleid?

7. Verschillende leden waren van oordeel dat de intergouvernementele methode van het buitenlands en veiligheidsbeleid gefaald had. De communautaire methode heeft in andere gevallen van externe betrekkingen wel goed gewerkt. Een uitbreiding van de capaciteit van de Commissie om het gemeenschappelijk beleid vast te stellen en als hoedster van de gemeenschappelijke belangen op dit gebied op te treden, zouden de doeltreffendheid van het buitenlands EU-beleid helpen verbeteren.
8. Andere leden vroegen aandacht voor het specifieke karakter van het buitenlands beleid, dat veel minder wetgevend van aard is dan veel intern beleid. Enkele leden wezen op de belangenverschillen tussen de lidstaten. De nauwe band tussen buitenlands beleid en nationale soevereiniteit maken speciale regelingen noodzakelijk. Veel tekortkomingen in het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid kunnen eerder toegeschreven worden aan een gebrek aan politieke wil dan aan gebrekkige instrumenten of procedures. Het doel moet een gemeenschappelijk en niet zozeer een eenvormig beleid blijven. Verscheidene leden benadrukten dat de Europese Raad een belangrijke rol vervult in het bepalen van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid.

Coherent extern optreden

9. Allen waren het erover eens dat een goed gecoördineerd gebruik van alle economische en politieke instrumenten belangrijk is voor het vermogen van de EU om haar invloed te doen gelden op het internationale podium. Vele sprekers vonden dat de huidige regelingen een coherente aanpak in de weg staan en de coördinatie bemoeilijken. Enkele pleitten ervoor de pijlerstructuur af te schaffen, en de twee functies van hoge vertegenwoordiger voor GBVB en Commissielid voor externe betrekkingen aan één persoon toe te vertrouwen (de "twee-petten-formule"), die lid of vice-voorzitter van de Commissie is. Anderen wilden de coherentie liever verbeteren door de Commissie en de Raad te hervormen en door een betere coördinatie tussen de hoge vertegenwoordiger en de Commissie in te voeren. Enkele stelden voor dat de hoge vertegenwoordiger en het Commissielid voor externe betrekkingen gezamenlijke initiatieven kunnen indienen die alle aspecten van het extern beleid/de externe acties bestrijken. Tevens werd geopperd de gemeenschappelijke strategieën intensiever te gebruiken en te ontwikkelen.

Een proactief buitenlands beleid

10. Alle leden van de Conventie onderstreepten dat het belangrijk is dat de EU een dynamisch buitenlands beleid voert waarmee snel op internationale ontwikkelingen gereageerd kan worden. Enkele sprekers wezen erop dat de eenparigheidseis in GBVB-verband het vermogen van de Unie om op te treden inperkt. Wanneer de lidstaten het niet eens worden, ontstaat er bij gebreke van een duidelijk EU-beleid een vacuüm dat dan opgevuld wordt door afzonderlijke, vaak tegenstrijdige nationale maatregelen. Sommigen voegden eraan toe dat de eenparigheid een beleid in de hand werkt dat het stempel draagt van het minst ambitieuze standpunt en de besluitvorming aanzienlijk vertraagt, terwijl er dikwijls een snelle reactie vereist is.
11. Voor een aantal sprekers moet de oplossing gevonden worden in een uitbreiding van de stemming bij gekwalificeerde meerderheid (SGM) tot GBVB-zaken. Enkelen meenden dat alle besluiten over buitenlands beleid (behalve veiligheid en defensie) via SGM genomen moeten worden, terwijl anderen bij wijze van eerste stap voorstelden de SGM toe te passen op de gezamenlijke initiatieven van de hoge vertegenwoordiger en het Commissielid voor externe betrekkingen. Enkele leden wilden de eenparigheid als algemeen beginsel handhaven en zouden liever de regelingen verbeteren die bedoeld zijn om de beleidsmaatregelen van de lidstaten op elkaar af te stemmen. De mogelijkheid om de hoge vertegenwoordiger initiatiefrecht te verlenen en een beter gebruik van gezamenlijke beleidsbeoordelingen werden met name genoemd. Voor een aantal leden betekende handhaving van de eenparigheid als algemeen beginsel niet dat de SGM niet vaker toegepast kan worden in speciale gevallen zoals gemeenschappelijke strategieën of eventueel voorstellen die gezamenlijk door de hoge vertegenwoordiger en de Commissie worden ingediend. Andere voorstellen om de traagheid van het GBVB tegen te gaan waren de uitbouw van de "nauwere samenwerking" en een bredere toepassing van de "constructieve onthouding". Daardoor kan er een "coalitie van bereidwilligen" tot stand komen die namens de EU een initiatief kan ontplooiën, op voorwaarde dat geen enkele lidstaat daar bezwaar tegen maakt en dat het mogelijk is om in een later stadium in te stappen.
12. De kwestie van een proactief buitenlands beleid houdt rechtstreeks verband met de financiering van het GBVB. Voor een snelle reactie zijn passende hulpbronnen nodig, zowel financiële als menselijke. Een aantal sprekers benadrukte dat het GBVB-budget verhoogd moet worden en de financieringsprocedures versoepeld moeten worden. Tevens werd geopperd eventueel met diplomatieke bronnen in derde landen samen te werken en de hoge vertegenwoordiger verantwoordelijkheid te geven voor de activiteiten die de externe delegaties op het gebied van buitenlands beleid verrichten.

Effectieve vertegenwoordiging

13. Enkele leden wensten een duidelijkere vertegenwoordiging op het gebied van extern beleid. Volgens sommigen moet ernaar gestreefd worden de Unie met één stem te laten spreken, terwijl anderen het brengen van één boodschap als het belangrijkste doel beschouwden. Enkelenen dachten dat de externe vertegenwoordiging eenvoudiger werd als zij één rechts-persoonlijkheid heeft.

Legitimiteit

14. Verschillende sprekers zagen een democratisch deficit in de tweede pijler en pleitten ervoor het Europees Parlement, bijv. door middel van de medebeslissingsprocedure, nauwer bij het beleid te betrekken. Anderen wezen erop dat de democratische legitimiteit van de nationale parlementen komt (in het bijzonder bij het inzetten van de krijgsmacht) en pleitten voor een beter toezicht en controle op nationaal niveau.

Defensie- en veiligheidsbeleid

15. Een aantal leden benadrukte dat de Unie een doeltreffend veiligheids- en defensiebeleid moet uitstippelen. Daarvoor moeten in de eerste plaats toereikende militaire en burgerlijke vermogens opgebouwd worden. Sommigen vonden dat het militaire optreden van de Unie zich tot vredeshandhaving moet beperken, gekoppeld aan een VN-mandaat.
16. Enkele leden zagen defensie voornamelijk als een NAVO-aangelegenheid, en sommigen vonden dat het EVDB in nauw overleg met de NAVO uitgewerkt moet worden. Anderen waren ervoor de "nauwere samenwerking" uit te breiden tot veiligheid en defensie. Voorgesteld werd de uitwerking van het veiligheids- en defensiebeleid te baseren op een gefaseerde aanpak waardoor de vermogens geleidelijk ontwikkeld kunnen worden. Ook de interoperabiliteit tussen de nationale krijgsmachten moet volgens sommigen ter sprake komen. Enkelenen pleitten voor een betere coördinatie op het gebied van onderzoek, ontwikkeling en aankoop zodat op Europees niveau het hoogste rendement bereikt wordt. Verschillende leden waren voor oprichting van een Europees bewapeningsagentschap, en sommigen wilden artikel 296 van het Verdrag wijzigen om de wapenindustrie onder het Verdrag te laten vallen.
17. Een aantal leden onderstreepte dat voor besluiten op het gebied van veiligheid en defensie, gevoelige onderwerpen, de eenparigheid gehandhaafd moet worden, en dat het toezicht daarop hoofdzakelijk een taak voor de nationale parlementen is.

III Verslag van de Jongerenconventie

18. De voorzitter van de Jongerenconventie, de heer Filibeck, en de twee vice-voorzitters, de dames Tedesco Tricas en Nørby, presenteerden de tekst die 's morgens was aangenomen door de Jongerenconventie die sinds 10 juli in Brussel bijeen was. De vertegenwoordigers van de jongeren onderstreepten met name dat de jongeren over het Europese proces geraadpleegd en daarbij rechtstreeks betrokken moeten worden. In de aangenomen tekst wordt ervoor gepleit de bevoegdheden te verduidelijken en de Europese instellingen te versterken; de meeste jongeren zijn voor een structuur van Europa die in de richting van een federaal type gaat. Tot slot riep de voorzitter van de Jongerenconventie ertoe op het elan niet te verliezen en sprak hij de wens uit de Jongerenconventie opnieuw bijeen te roepen om de besprekingen voort te zetten en het gerealiseerde werk uit te diepen.

In het debat na deze presentatie toonden verschillende Conventieleden zich ingenomen met het werk dat de jongeren verricht hadden en waren zij verheugd over de inhoud van de aangenomen verklaring. Enkelen hoopten ook dat de contacten met de jongeren voortgezet zouden worden.

Eén jongere deed mee dat een groot aantal deelnemers aan de Jongerenconventie een verklaring hadden ondertekend waarin kritiek geleverd wordt op de werkmethodes en de bereikte resultaten.

Ter afsluiting sloot vice-voorzitter Dehaene zich aan bij het streven om het elan van deze Jongerenconventie, niet te verliezen, waarvoor hij de volgende drie uitgangspunten formuleerde:

- de voorzitter en de vice-voorzitters van de Jongerenconventie worden voortaan uitgenodigd voor de plenaire zittingen van de Europese Conventie zodat zij de Jongerenconventie daarover verslag kunnen uitbrengen;
- de internetsite (youth-convention.net) blijft in bedrijf zodat het debat tussen de jongeren kan worden voortgezet en er een communicatiemiddel met hen blijft bestaan;
- verzoek aan alle bestanddelen (nationale delegaties, Europees Parlement, Commissie, voorzitterschap) om nauw contact te houden met de jongeren die zij hebben aangewezen, hen regelmatig over de stand van zaken in te lichten en van hun opmerkingen en voorstellen kennis te nemen.

IV Procedurevoorstel van enkele Conventieleden

19. De voorzitter deelde mee dat enkele leden van de Conventie een voorstel hadden ingediend om de Commissie te verzoeken de ontwerp-tekst van een constitutioneel verdrag op te stellen. Hij zei dat het Praesidium dat voorstel besproken en verworpen had, omdat het zou betekenen dat de Conventie haar verantwoordelijkheden ontloopt. Hij verwees naar de alternatieve aanpak die hij bij de opening van de zitting uiteengezet had en die, hoopte hij, tegemoet zou komen aan de wensen van de indieners van het voorstel.

 20. Mevrouw Berger, die het voorstel bij het Praesidium had ingediend, toonde zich zeer tevreden over de wijze waarop het voorstel was behandeld, en bevestigde dat het inmiddels ingetrokken was.
-

Sprekerslijst op basis van de volgorde van de toespraken

Plenaire zitting op 11-12 juli 2002

SPREKERSLIJST

Donderdag 11 juli

Extern optreden EU: algemeen debat

1. mevrouw Ana PALACIO - Spanje (regering)
2. de heer Elmar BROK - Europees Parlement
3. de heer Êrnani LOPES - Portugal (regering)
4. de heer Frans TIMMERMANS - Nederland (parlement)
5. mevrouw Hildegard PUWAK - Roemenië (regering)
6. de heer Michel BARNIER - Commissie
7. de heer Bobby McDONAGH - Ierland (regering)
8. de heer Antonio TAJANI - Europees Parlement
9. de heer Michael ATTALIDES - Cyprus (regering)
10. de heer Alojz PETERLE - Slovenië (parlement)
11. de heer Peter SERRACINO-INGLOTT - Malta (regering)
12. de heer Jens Peter BONDE - Europees Parlement
13. de heer Louis MICHEL - België (regering)
14. de heer Olivier DUHAMEL - Europees Parlement
15. de heer Peter HAIN - Verenigd Koninkrijk (regering)
16. de heer Göran LENNMARKER - Zweden (parlement)

Blauwe kaarten: Duff, Hain, Haenel, Berès, Hain

17. de heer Ben FAYOT - Luxemburg (parlement)

Blauwe kaarten: Hain, Voggenhuber, Barnier

18. de heer Henning CHRISTOPHERSEN - Denemarken (regering)
19. de heer George KATIFORIS - Griekenland (regering)
20. de heer Pavol HAMZIK - Slowakije (parlement)
21. de heer Peter GLOTZ - Duitsland (regering)
22. De heer John BRUTON - Ierland (parlement)

Blauwe kaarten: Stuart, Maij-Weggen, Belohorská

23. de heer Alejandro MUÑOZ ALONSO - Spanje (parlement)
24. de heer Matjaz NAHTIGAL - Slovenië (regering)
25. de heer Pierre LEQUILLER - Frankrijk (parlement)
26. de heer Gianfranco FINI - Italië (regering)
27. mevrouw Ayfer YILMAZ - Turkije (parlement)
28. de heer Alain LAMASSOURE - Europees Parlement
29. Lord MACLENNAN - Verenigd Koninkrijk (parlement)
30. de heer Roberts ZILE - Letland (regering)
31. de heer Andrew DUFF - Europees Parlement
32. de heer Paraskevas AVGERINOS - Griekenland (parlement)
33. de heer Lamberto DINI - Italië (parlement)

Blauwe kaarten: Hain, Barnier

34. mevrouw Teija TIILIKAINEN - Finland (regering)
35. de heer Jürgen MEYER - Duitsland (parlement)
36. mevrouw Cristiana MUSCARDINI - Europees Parlement
37. de heer Rytis MARTIKONIS - Litouwen (regering)
38. mevrouw Hanja MAIJ-WEGGEN - Europees Parlement
39. de heer Kimmo KILJUNEN - Finland (parlement)
40. de heer Peter SKAARUP - Denemarken (parlement)
41. mevrouw Androula VASSILIOU - Cyprus (parlement)
42. de heer Dam KRISTENSEN - Denemarken (parlement)
43. de heer Josep BORRELL FONTELLES - Spanje (parlement)
44. de heer Edmund WITTBRODT - Polen (parlement)
45. de heer Juraj MIGAS - Slowakije (regering)
46. de heer Marco FOLLINI - Italië (parlement)
47. de heer Hannes FARNLEITNER - Oostenrijk (regering)
48. de heer Alvydas MEDALINSKAS - Litouwen (parlement)
49. mevrouw Lena HJELM-WALLEN - Zweden (regering)
50. de heer Reinhard BÖSCH - Oostenrijk (parlement)
51. de heer Mesut YILMAZ - Turkije (regering)
52. de heer Proinsias DE ROSSA - Ierland (parlement)
53. de heer Péter BALÁZS - Hongarije (regering)
54. de heer Jozef OLEKSY - Polen (parlement)

55. de heer Carlos CARNERO GONZÁLEZ - Europees Parlement
 56. de heer Pierre MOSCOVICI - Frankrijk (regering)
 57. de heer Caspar EINEM - Oostenrijk (parlement)
 58. de heer István SZENT-IVÁNYI - Hongarije (parlement)
-

Vrijdag 12 juli

Presentatie van het verslag van de Jongerenconventie

1. de heer Giacomo FILIBECK, voorzitter van de Jongerenconventie
2. mevrouw Ellen NØRBY, vice-voorzitter van de Jongerenconventie
3. mevrouw Roberta TEDESCO TRICCAS, vice-voorzitter van de Jongerenconventie
4. mevrouw Helle THORNING-SCHMIDT - Europees Parlement

Blauwe kaarten: Duhamel, Dobbyn (Jongerenconventie), Duff, Skaarup, Bonde, Juri (Jongerenconventie), Derosier (Jongerenconventie), Brok, Witherick (Jongerenconventie), Maij-Weggen, Thorning-Schmidt

Vervolg van het debat over het externe EU-optreden (defensie)

1. de heer René van der LINDEN - Nederland (parlement)
2. de heer Gunter PLEUGER - Duitsland (regering)
3. de heer Antonio VITORINO - Commissie
4. mevrouw Marietta GIANNAKOU - Griekenland (parlement)
5. Barones SCOTLAND - Verenigd Koninkrijk (regering)
6. de heer Esko SEPPÄNEN - Europees Parlement
7. mevrouw Danuta HÜBNER - Polen (regering)
8. de heer Michael FRENDÓ - Malta (parlement)

Blauwe kaarten: Duff, Fini, Einem, Vitorino

9. mevrouw Gisela STUART - Verenigd Koninkrijk
10. de heer Diego LÓPEZ GARRIDO - Spanje (parlement)
11. mevrouw Eduarda AZEVEDO - Portugal (parlement)
12. de heer Jacques SANTER - Luxemburg (regering)
13. de heer Valdo SPINI - Italië (parlement)

14. de heer Kenneth KVIST - Zweden (parlement)
15. de heer William ABITBOL - Europees Parlement
16. de heer Jan KOHOUT - Tsjechië (regering)
17. de heer Edvins INKENS - Letland (parlement)
18. de heer Alvydas MEDALINSKAS - Litouwen (parlement)
19. de heer Kimmo KILJUNEN - Finland (parlement)
20. de heer Jürgen MEYER - Duitsland (parlement)

Procedurevoorstel van enkele leden van de Conventie

1. mevrouw Maria BERGER - Europees Parlement

Blauwe kaarten: De Rossa, Kiljunen, MacCormick, Hallengren, Einem
